

Socialutskottets betänkande 2025/26:SoU25

Stärkta insatser för äldre och för de som vårdar eller stöder närstående

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Förslagen innebär att den som bor i särskilt boende för äldre ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms vara uppenbart att behov saknas. Stödet till den som vårdar eller stöder en närstående tydliggörs på så sätt att socialnämnden ska erbjuda information och vägledning. Socialnämnden ska också erbjuda en stödkontakt till den som vårdar eller stöder en närstående. Stödkontakten ska tillgodose den enskildes behov av information och vägledning samt stöd med att planera åtgärder som kan behöva vidtas. Därtill tydliggörs socialnämndens ansvar för ett barn som har behov av stöd med anledning av att en närstående t.ex. är allvarligt sjuk eller oväntat avlider.

Vidare tydliggörs vårdgivarens och hälso- och sjukvårdspersonalens ansvar för att stödja barn när barnets förälder, eller någon annan vuxen som barnet bor tillsammans med, t.ex. har en allvarlig fysisk sjukdom eller oväntat avlider. Ansvaret ska även omfatta situationen när ett barns syskon exempelvis är allvarligt sjukt.

Insatsen avlösarservice behöver inte längre utföras i hemmet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tre reservationer (S, V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:60 Stärkta insatser för äldre och för de som vårdar eller stöder närstående.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Regeringens lagförslag5

 Utskottets ställningstagande6

 Kompetensförsörjning6

 Utskottets ställningstagande7

 Framtida utformning av lagstiftningen8

 Utskottets ställningstagande9

Reservationer10

 1. Kompetensförsörjning, punkt 2 (S, V)10

 2. Stödkontakt, punkt 3 (V)10

 3. Moderniserat språkbruk, punkt 4 (V, MP).....11

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag12

 Propositionen12

 Följdmotionen12

Bilaga 2

Regeringens lagförslag13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400),
2. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
3. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659),
4. lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:60 punkterna 1–4.

Kompetensförsörjning

2. Kompetensförsörjning

Riksdagen avslår motion

2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 1 (S, V)

Framtida utformning av lagstiftningen

3. Stödkontakt

Riksdagen avslår motion

2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 2 (V)

4. Moderniserat språkbruk

Riksdagen avslår motion

2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 3 (V, MP)

Stockholm den 23 april 2026

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Fredrik Lundh Sammeli (S), Noria Manouchi (M), Carita Boulwén (SD), Mikael Dahlgvist (S), Malin Höglund (M), Anna Vikström (S), Leonid Yurkovskiy (SD), Gustaf Lantz (S), Thomas Ragnarsson (M), Christofer Bergenblock (C), Mona Olin (SD), Nils Seye Larsen (MP), Christian Lindefjärd (SD), Agneta Nilsson (S), Maj Karlsson (V) och Jakob Olofsgård (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:60 Stärkta insatser för äldre och för de som vårdar eller stöder närstående samt tre yrkanden i en följdmotion. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Den 20 november 2025 fick utskottet information från Samsjuklighetsdelegationen.

I ärendet har utskottet tagit emot en skrivelse.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag och redovisning av ett tillkännagivande om att de yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården som möter barn ska ha särskild utbildning i och kunskap om hur man bemöter och hjälper barn utifrån deras förutsättningar, och att minderåriga syskon kan få anhörigstöd inom sjukvården för det fall ett barn blir svårt sjukt eller dör. Därefter behandlas motionens förslag till tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Propositionen

I propositionen föreslås ändringar i socialtjänstlagen (2025:400). Den som bor i särskilt boende för äldre ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms vara uppenbart att behov saknas. Stödet till den som vårdar eller stöder en närstående tydliggörs på så sätt att socialnämnden ska erbjuda information och vägledning. Socialnämnden ska vidare erbjuda en stödkontakt till den som vårdar eller stöder en närstående. Stödkontakten ska tillgodose den enskildes behov av information och vägledning samt stöd med att planera åtgärder som kan behöva vidtas.

Socialnämndens ansvar för ett barn som har behov av stöd med anledning av att en närstående t.ex. är allvarligt sjuk eller oväntat avlider, tydliggörs.

I hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och patientsäkerhetslagen (2010:659) tydliggörs vårdgivarens och hälso- och sjukvårdspersonalens ansvar för att stödja barn när barnets förälder, eller någon annan vuxen som barnet bor tillsammans med, t.ex. har en allvarlig fysisk sjukdom eller oväntat avlider. Ansvaret ska även omfatta situationen när ett barns syskon exempelvis är allvarligt sjukt.

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ändras på så sätt att insatsen avlösarservice inte längre behöver utföras i hemmet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Redovisning av ett tillkännagivande

Riksdagen har tillkännageget för regeringen det som utskottet anförde om hälso- och sjukvårdens anhörigstöd (bet. 2021/22:SoU15 punkt 5, rskr. 2021/22:383). Enligt tillkännagivandet bör regeringen vidta åtgärder för att uppnå dels att de yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården som möter barn har särskild utbildning i och kunskap om hur man bemöter och hjälper barn utifrån deras förutsättningar, dels att minderåriga syskon kan få anhörigstöd inom sjukvården för det fall ett barn blir svårt sjukt eller dör (bet. 2021/22:SoU15 s. 28 och 29). I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 9 avsnitt 6.5) aviserade regeringen sin avsikt att från och med 2026 avsätta riktade medel för att stärka stödet till organisationer inom civilsamhället som bedriver stöddlinjeverksamhet med nationell räckvidd riktad till anhöriga. Regeringen avser även att avsätta medel för kunskapshöjande stöd inom området och för uppföljning. Vidare lämnas i den nu aktuella propositionen förslag som tydliggör vårdgivarens och hälso- och sjukvårdspersonalens ansvar för att stödja barn när barnets förälder, eller någon annan vuxen som barnet bor tillsammans med, t.ex. har en allvarlig fysisk sjukdom eller oväntat avlider. Ansvaret föreslås även utökas till att omfatta situationen när ett barns syskon eller styvsyskon exempelvis är allvarligt sjukt. Genom förslagen anser regeringen att tillkännagivandet är tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen nu antar regeringens lagförslag. Utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag av de skäl som anförs i propositionen.

Utskottet har vidare inget att invända mot regeringens redovisning av det tillkännagivande som regeringen anser är slutbehandlat genom förslagen i propositionen.

Kompetensförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om kompetensförsörjning.
Jämför reservation 1 (S, V).

Propositionen

Regeringen föreslår att en fast omsorgskontakt ska erbjudas den som bor i särskilt boende för äldre personer, om det inte är uppenbart obehövligt. Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kon-

tinuitet, individanpassad omsorg och samordning. Enligt regeringens bedömning bör den som utses till fast omsorgskontakt i särskilt boende för äldre personer vara undersköterska.

Regeringen är medveten om kommunernas och de privata utförarnas utmaning med kompetensförsörjningen. För regeringen är det angeläget att stödja kommunerna i deras arbete med att stärka kompetensen hos personalen inom äldreområdet. Äldreomsorgslyftet möjliggör för personal att höja sin kompetens under betald arbetstid och har, enligt kommunernas kommentarer i Socialstyrelsens redovisning av 2023 års medel, varit till stor hjälp för att stärka kompetensen hos medarbetarna inom äldreomsorgen. Regeringen konstaterar i propositionen att sammanlagt 6 111 anställda studerade till undersköterska och 1 282 till specialistundersköterska under 2023. Regeringen framhåller att en ökad andel undersköterskor är en viktig förutsättning för att stärka äldreomsorgen.

Regeringen bedömer att en fast omsorgskontakt i särskilda boendeformer för äldre personer bidrar till att den äldre personens behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning kan tillgodoses när insatsen verkställs. Genom ökad omsorgskontinuitet för de personer som bor i särskilda boenden för äldre och genom att den fasta omsorgskontakten ska vara undersköterska kan verksamheterna bli effektivare och få bättre förutsättningar att uppnå god kvalitet. Arbetsmiljön kan förbättras med rätt kompetens på rätt plats, vilket, enligt regeringen, i förlängningen kan öka attraktiviteten för yrket undersköterska och därmed underlätta för kompetensförsörjningen inom sektorn.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förslag som säkerställer att fler utbildar sig till undersköterskor genom förstärkta satsningar på Äldreomsorgslyftet, förbättrade arbetsvillkor och en förbättrad arbetsmiljö för undersköterskor.

Utskottets ställningstagande

Äldreomsorgslyftet har gjort det möjligt för många som arbetar inom äldreomsorgen att höja och stärka sin kompetens. Utskottet noterar att totalt över 7 000 anställda studerade till undersköterska och specialistundersköterska under 2023 och instämmer i det regeringen anför om att en ökad andel undersköterskor är en viktig förutsättning för att stärka äldreomsorgen. Vidare noterar utskottet regeringens bedömning att arbetsmiljön kan förbättras med rätt kompetens på rätt plats och att det även kan underlätta kompetensförsörjningen inom sektorn. Utskottet delar bedömningen. Utskottet anser därför att det saknas skäl för riksdagen att vidta åtgärder med anledning av motion 2025/26:3860 (V) yrkande 1. Motionsyrkandet bör avslås.

Framtida utformning av lagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en framtida utformning av lagstiftningen.

Jämför reservation 2 (V) och 3 (V, MP).

Propositionen

Stödkontakt

Regeringen ser behov av ett förbättrat och utökat stöd till den som vårdar eller stöder en närstående och som behöver ett mer personligt och individanpassat stöd. Regeringen föreslår därför att socialnämnden ska erbjuda en stödkontakt till den som har ett behov av stöd och som vårdar eller stöder en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har en funktionsnedsättning. Regeringen anser, liksom flertalet remissinstanser, att förslaget leder till ett mer tillgängligt och likvärdigt anhörigstöd över landet, eftersom insatsen då erbjuds oavsett var i landet de anhöriga bor.

En remissinstans avstyrker förslaget och anser att det kan innebära att verksamheterna i mindre grad tillämpar ett anhörigperspektiv i arbetet. Regeringen delar inte remissinstansens bedömning att en sådan reglering riskerar att frånta övriga verksamheters ansvar att lyssna på och beakta anhörigas behov. Tvärtom anser regeringen att förslaget kan vara till hjälp både för den som vårdar eller stöder en närstående och som t.ex. har kontakt med många olika aktörer, och för de aktörer som ansvarar för insatser till den närstående.

Av propositionen framgår att en remissinstans påpekar att anhörigkonsulenter i kommunal regi inte kan bistå med vägledning eller information kring hälso- och sjukvården eller om diagnoser. Regeringen konstaterar att det inom hälso- och sjukvården finns funktioner som kan tillgodose detta behov, bl.a. fast vårdkontakt och fast läkarkontakt. Den stödkontakt som regeringen nu föreslår inom socialtjänsten innebär att den enskilde kan få information om och kontakt med de olika kontaktfunktioner som finns inom hälso- och sjukvården.

Moderniserat språkbruk

Några remissinstanser anser att uttrycken skadligt bruk/beroende och psykisk ohälsa/sjukdom bör användas i stället för missbruk och psykisk störning. Dessa uttryck är emellertid enligt regeringen föremål för översyn i andra lagstiftningsärenden, se t.ex. betänkandet Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93). Regeringen bedömer därför att det inte är lämpligt att ändra dessa uttryck i det här lagstiftningsärende.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som säkerställer att anhörigperspektivet inte försvagas i och med införandet av stödkontakt. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förslag som moderniserar språket i lagtexten och ersätter uttryck som ”psykisk störning” och ”missbruk” med icke-stigmatiserande och moderna begrepp.

Utskottets ställningstagande

Enligt regeringen kan förslaget om stödkontakt vara till hjälp för både den enskilde som vårdar eller stöder en närstående, och de aktörer som ansvarar för insatser till den närstående. Inom hälso- och sjukvården finns även funktioner som kan tillgodose behovet av vägledning till eller information om hälso- och sjukvården eller om diagnoser. Förslaget innebär enligt regeringen bl.a. att den enskilde kan få information om och kontakt med dessa funktioner, däribland fast läkarkontakt och fast vårdkontakt. Utskottet delar regeringens uppfattning.

Vidare noterar utskottet att frågan om att se över användningen av vissa uttryck i lagstiftningen avses att hanteras i andra lagstiftningsärenden.

Med anledning av det som nämnts ovan anser utskottet att riksdagen inte behöver ta initiativ på grund av motion 2025/26:3860 (V) yrkandena 2 och 3. Motionsyrkandena bör avslås.

Reservationer

1. Kompetensförsörjning, punkt 2 (S, V)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Agneta Nilsson (S) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Undersköterskebristen i landets mindre kommuner är akut och långvarig. Regeringens förslag om att den fasta omsorgskontakten i särskilda boenden ska vara undersköterska innebär att fler måste vilja utbilda sig till undersköterska samtidigt som dagens undersköterskor stannar kvar i yrket. Vi anser därför att regeringen behöver agera för att öka attraktiviteten i att utbilda sig till och jobba som undersköterska och återkomma med ett förslag som säkerställer att fler utbildar sig till undersköterska genom förstärkta satsningar på Äldreomsorgslyftet, förbättrade arbetsvillkor och en förbättrad arbetsmiljö för undersköterskor.

2. Stödkontakt, punkt 3 (V)

av Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Införandet av stödkontakter inom socialtjänsten riskerar att tränga undan det breda anhörigperspektiv som ska genomsyra socialtjänstens hela verksamhet. Det är också av största vikt att hälso- och sjukvården kring den närstående

fungerar. I hälso- och sjukvården förväntas ofta den anhörige vara informationsbärare kring den närståendes behov, till stöd för verksamheten. Regional hälso- och sjukvård behöver tillämpa ett anhörigperspektiv i sina olika verksamheter och discipliner, inte minst när det gäller tillgänglighet. Jag vill att regeringen återkommer med förslag som säkerställer att anhörigperspektivet inte försvagas i och med införandet av stödkontakt.

3. Moderniserat språkbruk, punkt 4 (V, MP)

av Nils Seye Larsen (MP) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Propositionen innehåller en rad begrepp som inte längre är förenliga med dagens kunskapssyn, bl.a. ”psykisk störning” och ”missbruk”. Både regioner, socialtjänst och civilsamhälle har under lång tid arbetat för att ersätta dessa ord med mer korrekta och mindre stigmatiserande termer. Regeringen bör därför enligt vår mening återkomma med ett förslag som moderniserar språket i lagtexten och ersätter uttryck som ”psykisk störning” och ”missbruk” med icke-stigmatiserande och moderna begrepp.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:60 Stärkta insatser för äldre och för de som vårdar eller stöder närstående:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Följdmotionen

2025/26:3860 av Nadja Awad m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som säkerställer att fler utbildar sig till undersköterska genom förstärkta satsningar på Äldreomsorgslyftet, förbättrade arbetsvillkor och en förbättrad arbetsmiljö för undersköterskor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som säkerställer att anhörigperspektivet inte försvagas i och med införandet av stödkontakt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som moderniserar språket i lagtexten och ersätter uttryck som ”psykisk störning” och ”missbruk” med icke-stigmatiserande och moderna begrepp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen
(2025:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialtjänstlagen (2025:400)

dels att 10 kap. 7 § och 13 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 18 kap. 13 §, och närmast före 18 kap. 13 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

7 §

Den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte är uppenbart obehövt.

Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när *hemtjänstinsatsen* verkställs.

Den som har hemtjänst *eller bor i en sådan särskild boendeform för äldre personer som avses i 8 kap. 4 § första stycket* ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte är uppenbart obehövt.

Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när *insatserna* verkställs.

13 kap.

9 §

Socialnämnden ska erbjuda stöd till den som vårdar en närstående som är äldre eller långvarigt sjuk och *till* den som stöder en närstående med funktionsnedsättning.

Socialnämnden ska erbjuda stöd till

1. den som vårdar *eller stöder* en närstående som är äldre eller långvarigt sjuk, och

2. den som stöder en närstående med funktionsnedsättning.

Stödet ska ges i form av information, vägledning eller annat stöd.

Socialnämnden ska erbjuda en stödkontakt till den som vårdar eller stöder en närstående enligt första stycket. Stödkontakten ska tillgodose den enskildes behov av information och vägledning samt stöd med att planera åtgärder som kan behöva vidtas.

18 kap.***Insatser till barn vars närstående
har vård- eller stödbehov******13 §***

Socialnämnden ansvarar för att ett barn som har behov av stöd med anledning av att en närstående är allvarligt sjuk, har en funktionsnedsättning eller andra allvarliga svårigheter eller oväntat avlider, får de insatser som barnet behöver.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §¹

Ett barns behov av information, råd och stöd ska särskilt beaktas om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

1. har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning,
2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,
3. har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar, *eller*
4. utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

Vårdgivaren ska utifrån ett barns behov erbjuda information, råd och stöd till barnet om barnets förälder, syskon eller styvsyskon, eller någon annan vuxen som barnet bor tillsammans med

3. har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar,
4. utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp, *eller*
5. oväntat avlider.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2021:648.

3 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 5 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:12

Föreslagen lydelse

6 kap.

5 §¹

Hälso- och sjukvårdspersonalen ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 12–14 §§ och av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Hälso- och sjukvårdspersonalen ska särskilt *beakta* ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet *varaktigt* bor tillsammans med

Hälso- och sjukvårdspersonalen ska särskilt *uppmärksamma* ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder, *syskon eller styvsyskon*, eller någon annan vuxen som barnet bor tillsammans med

1. har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning,

2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,

3. är *missbrukare* av alkohol eller något annat beroendeframkallande medel, *eller*

4. utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp.

3. *har ett missbruk* av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar,

4. utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp, *eller*

5. *oväntat avlider*.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

Bestämmelser om skyldigheten att vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa genast anmäla det till socialnämnden finns i 19 kap. 1 och 2 §§ socialtjänstlagen (2025:400).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:000.

